

In gesprek met een echte Reuselnaar

Van m'n schooltèd weet ik nie veul mér. Toen ik 'n jaor of twintig was heb ik 'n motorongeluk gehad worbé ik een schedelbasisfractuur heb opgelopen en van d'n dokter áácht wèèken plat moes. M'n geheugen hi toen unnu flinke knauw gekregen.

In mijn huskamer aan de Molenstraat op 23 oktober 2020.

Aan het woord is de 79-jarige Fons Coppens, in Reusel beter bekend als Fons *van de Mulder*, de oudste zoon van molenaar Toon Coppens en zijn vrouw Anna Verhagen alias Anna *van de Klok*.

Molenaars

In 1873 werd mijn overgrootvader Toon Coppens op 31-jarige leeftijd molenaar in Reusel. Hij was de zoon van Christiaan Coppens, die een molen had in Lage Mierde. In 1868 trouwde hij met Elisabeth Verhagen uit Lage Mierde en ging wonen in Bladel. Daar zijn hun eerste drie kinderen geboren. Overgrootvader Toon kocht de Reuselse molen van Frans Rooijackers uit Bladel. Deze stond 50 meter ten zuiden van de huidige manege 'De Meulenhaoi', richting de Molenberg. De Molenberg heeft vermoedelijk z'n naam aan die molen te danken. Het jaar 1874 moet voor mijn overgrootvader en overgrootmoeder een verschrikkelijk jaar zijn geweest. Drie van hun 4 kinderen komen te overlijden. Hun 3-jarige zontje Fons overleed toen hij op een onbewaakt ogenblik tegen de draaiende molenwielen van hun molen aanliep en zijn zusje Cornelia en broertje Henricus werden respectievelijk maar 2 jaar en 1 maand oud. In het gezin werden tussen 1875 en 1884 nog zes kinderen geboren. In 1881 laat overgrootvader een nieuwe molen bouwen in het centrum van Reusel. Die straat werd daarom later de Molenstraat genoemd. Het was een prachtige windgraan- en olieslagmolen,

Op de motor van mijn oom Noud Bierings op 9 september 1956. Ik was toen pas 15 jaar.

een zogenaamde bovenkruier. De molenromp stond op een met zand bedekte verhoging waarin een ingang met opslagruimte was. In 1884 werd het gezin weer hard getroffen door het noodlot. Hun jongste zontje Toontje overleed een dag na zijn geboorte en zijn moeder 10 dagen later. Het gezin zat wederom in diepe rouw. Overgrootvader moest zonder vrouw en moeder van zijn jonge gezin verder. Een van de 6 overgebleven kinderen was mijn opa Fons, geboren in 1877. Hij was pas 6 jaar oud toen zijn moeder overleed. Maar overgrootvader bleef niet bij de pakken neerzitten. In 1885, anderhalf jaar later, trouwde hij opnieuw. Zijn tweede vrouw Maria Cornelis was afkomstig uit Hapert. Met haar kreeg overgrootvader ook weer 10 kinderen. Maar ook daarvan overleden er 3 op heel jonge leeftijd. Overgrootvader heeft veel tegenslag en verdriet moeten verwerken. Zeven van zijn 20 kinderen moest hij op jonge leeftijd ten grave dragen en ook nog eens zijn veel te vroeg overleden eerste vrouw.

Molenaar opa Fons Coppins en oma Nel Daniëls omstreeks 1905.

Molenaar opa Fons

In het jaar 1901 nam opa Fons Coppins de molen over van zijn vader. Een jaar later, op 30 mei 1902, trouwde hij met oma Nel Daniëls. Oma en opa hebben ongetwijfeld ook veel verdriet gekend want van hun 13 kinderen zijn er 5 op jonge leeftijd overleden. Bovendien werd de molen in 1906, 1909 en 1933 getroffen door de storm met grote schade als gevolg. In 1933 raakten de wieken door een storm los en sloegen op hol waardoor de molen in brand vloog. Het was een akelig gezicht toen in het holst van de nacht de brandende wieken door de storm werden meegenomen en in de wei van slager Sjef Leijen, die tegenover de molen lag, neerploften. De wieken zijn nooit meer aan de molen gekomen. Opa kreeg vergunning om een dieselmotor voor de maalderij en voor de houtzagerij te installeren. Wanneer de motor uitviel werd overgeschakeld op elektriciteit.

Onze pa, die op 8 september 1912 geboren is en zijn broer Jan, zijn direct na hun schooltijd bij opa op de molen gaan werken. Broer Jan is daar later mee gestopt en naar Turnhout verhuisd. Alle graan van de boeren dat voor eigen gebruik nodig was, werd op de Reuselse molens gemalen. Opa's molen moest toentertijd concurreren met de molens van *Gotte Jan* (Kerkhofs) en Toontje van Hoppe. Alle drie hadden ze behalve de maalderij ook een winkel, houtzagerij en een meelhandel of kunstmesthandel. Hiermee kon

toen een goede boterham verdiend worden. Gelukkig was er genoeg werk voor 3 molens. Er werd nog veel thuis gebakken. Ook hadden burgers een lapje grond waarop rogge verbouwd werd. Dat was ook weer om brood te bakken en om enkele varkens vet te mesten die elk jaar geslacht werden. Genoeg werk voor de molenaar dus.

Ouderlijk gezin

Zes dagen voor de inval van het Duitse leger, op 4 mei 1940, trouwde onze pa met ons moeder *Anna van de Klok* (Verhagen). Ze gingen bij de molen wonen samen met opa en Tante Mietje

De vooroorlogse molen in de Molenstraat en ons woonhuis. De Molenstraat heeft z'n naam te danken aan deze molen.

Trouwdag van mijn ouders op 4 mei 1940, 6 dagen voor de inval van het Duitse leger in Nederland.

met haar man, ome Jan van Dijck. Daar ben ik op 5 juni 1941 geboren. Na mij volgden onze Adrie, Jos, Mary, Henk en Arnold. Met opa Fons had ik als kleuter *gèère te doen*. Meestal zat hij in z'n luie stoel. Hij had ook wel eens rare fratsen. Voor 100 keer met een bal te stuiten en een vlieg opeten kreeg ik 1 cent van hem. Ook weet ik nog dat opa eens een weegschaalgewicht van 5 kilo op zijn teen liet vallen, die nagel moest ik er daarna afvlijen.

In de oorlog kreeg onze pa te maken met strenge controle door de Duitsers op het malen van graan en het slaan van olie. Elke kilo en elke druppel moest verantwoord worden. Onze pa en de boeren en burgers waren slim genoeg om daar onderuit te komen. Er werd gefoezeld en gesmokkeld om de eigen bevolking van wat extra brood te voorzien toen dat op de bon was en iedereen een klein rantsoen kreeg toegewezen. Dat illegaal malen hield grote risico's in en onze pa is dan ook regelmatig bedreigd door gewapende soldaten, soms met het geweer in de aanslag. Hij heeft een aantal keren een boete gekregen en heeft de gevangenis ook wel eens van de binnenkant gezien. Dat was gelukkig maar even want de molen moest draaien en de Duitsers moesten ook eten.

Onze pa was een bekend persoon in Reusel. Hij was lid van *de Guld* en bestuurslid van harmonie Concordia. Ook begaf hij zich graag onder de mensen om gezellig een borreltje te drinken.

Mijn ouders met mij en mijn jongere broertjes Adrie en Jos in 1945.

Toen in september 1944 tijdens de bevrijding van Reusel het dorpscentrum van Reusel in puin geschoten werd, moesten we hals over kop via Postel naar Eersel vluchten. Van die vlucht herinner ik me nog dat er bij de molen een zwaar gewonde, vermoedelijk Engelse, soldaat lag die door zijn buik was geschoten. Later kreeg ik van Engelse soldaten *kwatta*. Die had ik toen nog nooit gezien, laat staan geproefd.

Na de oorlog liep het werk van de molenaar terug door de opkomst van grote meel-, veevoeder- en kunstmestfabrieken. Gelukkig had onze pa toen nog een taxibedrijf. De benodigde vergunningen had hij overgenomen van Janus Bon (Daniëls). Opa Fons is in 1952 overleden. Onze pa werd toen officieel eigenaar van de molen waarin hij al heel z'n leven werkzaam was geweest.

Schooltijd

Tijdens mijn lagereschooltijd stond ik vaak al om 5 uur op. Samen met mijn broer Adrie ging ik dan haver malen met een elektrisch aangedreven molen. Toen ik wat ouder was, bracht ik meel rond met een transportfiets. Soms lagen er wel 3 zakken van 50 kilo per stuk op, daar kregen we 10 cent per zak voor. Dus om 7 uur hadden we een kwartje verdiend. Als ik daarmee omviel moest ik hulp inroepen om ze weer op te laden. Op jonge leeftijd hield ik ervan flink aan te pakken. Daarbij werd ik door mijn ouders gestimuleerd en kreeg er dan meestal ook geld voor.

Muloklas van meester de Wit omstreeks 1953. Tweede rij kniel ik helemaal rechts. Achterste rij 4de van links Frans van Gustje Vet (van Gestel). Voorste rij 2de van links Martien van Pirke Bel, 4de van links Lou Frens (Lavrijsen) en 6de van links Kiske van smid de Kroon.

Op de lagere school was ik één van de zangertjes van frater Radboud als ik me niet vergis. Frater Evidius herinner ik me van zijn prachtige verhalen waar we ademloos naar konden luisteren. Met die frater kon ik heel goed opschieten.

Na de lagere school ging ik naar de mulo. Vaak fietste ik samen met Frans van *Gustje Vet* (van Gestel), Bas van aannemer van Loon of Kees van *smid de Kroon*. Ook daar verdiende ik een centje bij, bijvoorbeeld met het verkopen van losse sigaretten aan oudere leerlingen. Van Reuselnaar *Jan van Kee Tram* (van Hoof) kocht ik die sigaretten. Ze zaten in dozen van 50 stuks. Op school haalden we wel eens de antwoordenboekjes uit de klas van de rekenen- en wiskundeproefwerken. Die werden dan ook door de andere leerlingen gretig overgeschreven. Dat ging op een keer goed mis. Een leerling had de antwoorden nagerekend en een fout ontdekt. Omdat hij toen alleen het goede antwoord had en de rest van de klas het fout had, kwam de aap uit de mouw en waren de rapen gaar.

Van meester De Wit kreeg ik vaak de schuld wanneer er *snotneusstreken* waren uitgehaald ook als ik het niet had gedaan. Het kwam zover dat ik volgens hem zou blijven zitten en stuurde me naar huis. Onze pa ging met hem praten en ik mocht weer terugkomen. Voor het mondelinge eindexamen van de Mulo begon, liep ik een gesprongen blindedarmonsteking op, gevolgd door een buikvliesontsteking. Toen heb ik kantje boord gelegen. De levensreddende operatie die nodig was, heeft tot op de dag van vandaag een groot litteken op mijn onderbuik achtergelaten. Omdat ik nog een tweede buikvliesontsteking kreeg, werd het mondeling examen afgenomen toen ik nog in bed lag. Ik werd met bed en al naar het examenlokaal gebracht. Zo haalde ik toch mijn mulodiploma.

Tijdens mijn mulotijd stond ik bijna wekelijks achter de projector in het Neerlandia-theater achter café de Vrachtskar en verdiende zo een zakcentje bij. Hoewel ik pas 14 jaar was, zag ik zo toch films voor 'achtien jaar en ouder'.

Molenaar af

Het echte molenaarsvak kwam na de oorlog steeds meer in de verdrukking, zoals eerder al gezegd. Vooral het malen liep zienderogen terug. Nadat ik mijn vrachtwagenrijbewijs had gehaald, reed ik vaak met onze Bedford om graan, mengvoeders, mineralen, slakkenmeel, stikstof en kalomon salpeter, zaten toen in zakken van 100 kilo en kunstmest te halen bij de grote fabrikanten. Vanaf de zestiger jaren was UTD (Ulbe Twijnstra Delfia) mengvoeders onze belangrijkste leverancier.

Dit ben ik tijdens mijn mulotijd, omstreeks 1953.

Mijn trouwdag op 13 december 1968. Op de achtergrond is aan de berijpte bomen en struiken te zien dat het die dag vroom.

Mijn vrouw Tilly leerde ik kennen in Bladel. Ze woonde in die tijd in bij Harrie en Ans van Lierop in de Pius X-straat. Haar vriendin was Sjan die met haar man Piet Vosters café-dancing het Wapen van Bladel uitbaatte. Wanneer de verkeer met Tilly precies begon, weet ik niet meer. Ik vermoed dat het na een bezoek aan de Bambino bar was en we daarna ergens *op de aoier gingen* om de avond af te sluiten.

We trouwden in 1968 en gingen wonen in een paar kamers van het ouderlijk huis. In dat huis zijn respectievelijk in 1970 en 1972 onze Twan en ons Esther geboren. Bij de geboorte van ons Esther was de nieuwbouw van ons huis, aan de overkant van de weg, al gestart. In het nieuwe huis zijn ons Sandra en onze Fons geboren. Daar woon ik nog steeds.

In het jaar dat we trouwden bouwden onze Jos en ik samen met onze pa een graandrogerij waar jaarlijks door boeren ruim 1200 ton graan werd aangevoerd. Toen onze pa in 1982 overleed, nam ik samen met onze Jos de molen over. Later is onze Jos verhuisd naar Brazilië, voor hem kwam mijn broer Henk in de plaats. Broer Adrie werkte ook nog in ons bedrijf.

In 1984 werd ik de enige eigenaar van het bedrijf. In die tijd leverde de graandrogerij niet veel meer op. Het liep terug tot zo'n 30 ton graan waardoor het niet meer rendabel was. De reden was dat graan werd vervangen door mais, *erpel* en bieten. Er zat niets anders op dan de molen te ontmantelen. De molenstomp bleef staan en diende nog voor opslag voor de handel in kunstmest en veevoeder. Zo kwam er in een einde aan het tijdperk van molenaars in Reusel die eeuwenlang een onontbeerlijke schakel waren in het Reuselse dorpsleven. Bovendien was dat het einde van 4 generaties Reuselse molenaars met de naam Coppens.

Samen met mijn broers en zus. Achter v.l.n.r. Jos en Arnold. Vooraan ik, Henk, Marij en Adrie.

Mestvarkens

Van onze Jos had ik op de Molenberg een boerderij met 400 mestvarkens overgenomen. Voorheen was die van Cas Verhagen. Ook het mesten van varkens bij Reuselse boeren nam ik van onze Jos over. De boeren kregen voor hun werk en beschikbaar stellen van hun stallen voergeld. De biggen voor de eigen mesterij en ook voor de voerboeren kocht ik zelf en ik zorgde ook dat ze op de plaats van bestemming kwamen. De opbrengst van de varkens was voor ons en we leverden natuurlijk ook het meel. Verder heb ik ook nog een stuk of 6 kistkalveren gemest. Die stonden in de schuur bij de molen achter het huis. In 1990 vond ik het genoeg en ben met het mesten van dieren gestopt.

Vette katers heb ik altijd heel lekker gevonden. Gerrit van *Woute Piet* (van Gompel) was jager en schoot wel eens zo'n lekkere hap. Ons moeder en later Tilly waren bedreven in het braden en het opdienen. Samen met onze Henk en Tilly genoten we dan tijdens het oppeuzelen van dat heerlijke katertje.

Andere inkomsten

Toen de kinderen nog klein waren, had mijn vrouw Tilly bij Zwembad de Smagtenbocht in Bladel het winkeltje Toko waarin ze snoep en andere versnaperingen verkocht. Op het einde van de werkdag haalde ik ze daar op, want ze

durfde met de zak geld met vooral dubbeltjes en kwartjes niet alleen over straat. Toen ze daar stopte kon ze gaan werken in de Sociale Werkplaats in Bladel, de latere WVK. Peer van Trienen (Jansen) was daar de directeur.

De winkel bij de molen die vroeger van ons moeder was geweest werd uitgebreid. Het oude woonhuis werd verbouwd tot een grote winkel. Een gedeelte werd ingericht voor de verkoop van kleding onder de naam Pinocchio die Tilly uitbaatte. Later maakte de kledingwinkel plaats voor een moderne dierenwinkel met allerlei soorten voer voor katten, honden, vogels, vissen en andere huisdieren. Ook waren er attributen te koop zoals kooien, voederbakken, aquariums, vijvertjes, visgerei tot aan kleine huisdieren toe. Later zwaaide mijn dochter Esther daar de scepter.

Taxibedrijf

Vanaf de zeventiger jaren groeide ons taxibedrijf gestaag. Behalve Tilly en ik waren Gaston Ducheine, zijn vrouw Jo en later mijn zoon Twan de vaste chauffeurs. Bovendien hadden we ook nog een aantal oproepkrachten waar we op konden rekenen. In 1996 kwam er fikse uitbreiding door de overname van taxibedrijf Daniëls uit Bladel waardoor we er ineens 12 taxi's bijkregen. We hadden toen 18 wagens in bedrijf en moesten 2 bedrijven in elkaar schuiven want ook het personeel werd overgenomen. Mijn 4 kinderen stapten toen in het taxibedrijf en regelden

voortaan alles, samen met Tilly. Dienstbaarheid voor de klanten stond bij ons voorop. In tijden dat klanten nergens meer een taxi konden krijgen was het taxi Coppens waar ze dan vaak nog wel terecht konden. Als het nodig was stapte ik uit bed, deed mijn broek over mijn pyjama aan en reed naar een klant. Tijdens ritten van en naar het ziekenhuis kreeg ik vaak verhalen te horen van klanten, wanneer ze bijvoorbeeld slecht nieuws hadden gekregen. Mijn motto was dan altijd 'horen, zien en zwijgen'.

Feest in de Red Coral bar. V.l.n.r. uitbater Wiet Kaethoven, Harrie Aarts, Wil Wouters, Frans van Marten van Mertekus Gust (Lavrijsen) en ik.

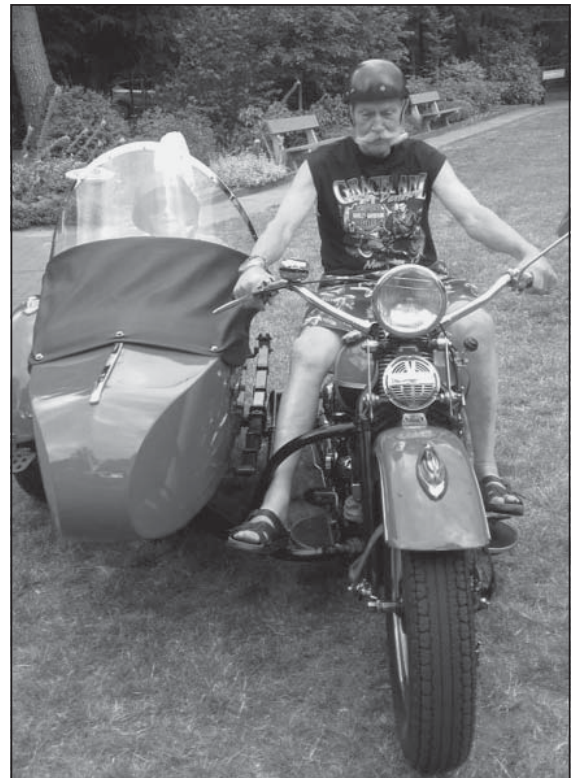
Jubilerend brandweercollega's omstreeks 1995. V.l.n.r. Piet van de Ven, Piet Tuut (Dirkx), Ik, Jantje Dirkx en Leo van Gorp. Op de achtergrond de oude brandweerwagen van Reusel.

Met mijn Harley Davidson 1200cc met zijspan tijdens een van de zogenaamde gehandicaptendagen van enkele jaren geleden.

Brandweer en Guld

Tot aan de gemeentelijke herindeling in 1997 ben ik zo'n 35 jaar actief bij de Reuselse brandweer geweest, de laatste jaren was ik ondercommandant. De Hercules ramp in 1996 was het ergste wat ik als brandweerman heb meegemaakt. Al die jonge militairen in het vliegtuig was verschrikkelijk om aan te zien. Na mijn brandweertijd werd ik lid van de Guld (Gilde St. Joris van Reusel), waar mijn vader vroeger ook lid van was. In 2016 won ik na een spannende strijd het koningschieten en werd zo drie jaar koning. Het leukste van de Guld vind ik de gezelligheid. Vooral de teerdagen en de grote gildefeesten in de regio zijn geweldig om mee te mogen maken. Toen de kinderen uit huis waren, kregen Tilly en ik meer tijd en konden we genieten van verre vakantie-reizen. Zo bezochten we Kenia, Australië, Brazilië, Thailand, Gambia, Zuid-Afrika, Madagaskar, Indonesië en New Guinea. Vaak gingen we samen met Wiet en Sjan Kaethoven, Ria en Sjaak Raats. Ria en Sjan waren 2 zussen. In 2002 kreeg Tilly een tumor in haar hoofd en overleed in december van dat jaar. Dat was voor mij en mijn gezin een heel grote klap die ik nog niet vergeten ben. In diezelfde maand namen onze 4 kinderen het taxibedrijf over en verdienen er tot op de dag van vandaag hun boterham mee. Daar ben ik heel trots op.

OMC De Kempen

Al vele jaren ben ik lid van OMC de Kempen, een vereniging voor motorliefhebbers met een motor van voor 1975, die graag in groepsverband willen genieten van de omgeving op hun oude motor. Met mijn nieuwe vriendin Jo ben

Het gezelschap van OMC De Kempen waarmee ik met vriendin Jo samen met Door en Hans Hoskens in Amerika de Route 66 (Sixty Six) heb gereden.

ik met deze vereniging 3 keer naar Amerika geweest om daar met gehuurde motoren de vermaarde Amerikaanse motorroutes te rijden. We reden er de Route 66 (Sixty Six), de Western Highlights route en de Music Trial route. Het waren ervaringen om nooit te vergeten.

Motoren en motorrijden is mijn hele leven mijn grote hobby geweest. Momenteel bezit ik 7 oldtimer motoren te weten 4 Harley Davidsons waaronder de beroemde types Liberator en Knucklehead, 2 Indians waaronder een Big Chief en een oude B&W 600s uit 1965. Bovendien ook nog 2 sportwagentjes te weten een Spitfire Triumph 1973 en een MG uit 1972. Met de Harley Davidson 1200cc met zijspan rijd ik bij mooi weer nog wel een ritje met mijn vriendin Jo. De Harley met zijspan gebruik ik ook als ik als vrijwilliger ga rijden tijdens de zogenaamde gehandicapte dagen. Ze worden georganiseerd door de organisaties van de Donksbergen in Duizel, de Uilenburg in Hilvarenbeek, Huize Kempenhaghe in Heeze-Sterksel en Reusel georganiseerd door Net van Herk.

Mijn kinderen Twan en Sandra hebben respectievelijk 2 en 3 kinderen. Fons, Sandra en Twan wonnen allemaal in de Molenstraat. Op gezette tijden ben ik hun oppas-opa en dat doe ik graag en het houdt me jong. Helaas gaat het met mijn vriendin Jo de laatste jaren minder goed. Gelukkig kan ze 5 dagen naar de dagopvang in Hapert.

Slot

Fons vertelde zijn levensverhaal zonder opsmuk en recht voor z'n raap. Klantgerichtheid vindt hij

heel belangrijk. Zelfs in het holst van de nacht was hij paraat wanneer klanten om een taxirit vroegen. Hij was evenals zijn vader nog heel jong toen hij in de molen meehielp die hij uiteindelijk ook van hem overnam. Door de teloorgang van het molenaarsvak moest hij de molen ontmantelen en kwam er zo een einde aan 4 generaties molenaars met de naam Coppens in Reusel. Dat zal pijn hebben gedaan maar hij is niet bij de pakken gaan neerzitten. Zijn vrouw Tilly en hij hebben aangepakt en hebben andere wegen bewandeld om een goede boterham te kunnen verdienen.

Fons is er trots op dat zijn 4 kinderen allemaal werkzaam zijn en hun brood verdienen met het taxibedrijf dat eens zijn vader begonnen is. Zoals zijn vader houdt hij van gezelligheid en werd mede daarom ook gildebroeder. Tenslotte zei Fons: *"Als ik dood goi moete nie treuren mér pakt er mér ne goeie op en ik hoop dé 't goed meuge gon en god zegenen u. Ik kan nie bé u blééven."* We kunnen met recht vaststellen dat Fons van de Mulder, de oudste zoon van molenaar Toon Coppens en Anna van de Klok een echte Reuselnaar genoemd mag worden.

Samen met mijn 5 kleinkinderen. Achter v.l.n.r. Pleun, Jens en Robin. Vooraan Merel en Britt.

Met mijn kinderen Twan, Esther, Fons en Sandra op 28 oktober 2020.

